

9. Заремба О.В. Облік і контроль страхування майна: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / О.В. Заремба. – Київ, 2005. – 26 с.

10. Кисельова О.М. Технічні резерви страховиків та їх функція в формуванні інвестиційних ресурсів / О.М. Кисельова // Науковий журнал. Зовнішня торгівля: право та економіка. – Київ.: 2008. – №6 (41). – С. 77–84.

11. Лень В.С. Облік і аудит в страхових організаціях [навч. посібник] / В.С. Лень. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 408 с.

12. Мних Є.В. Облік розміщення страхових резервів у банківській метали / Є.В. Мних, В.С. Лень // Вісник Чернігівського державного технологічного університету: зб. – Чернігів: ЧДТУ, 2011 – №1(48). – С. 405–410.

13. Обліково-аналітичне забезпечення управління небанківськими фінансовими установами: Монографія / [М.Й. Гедза, О.О. Гончаренко, О.В. Лук'янець та ін.]; За наук. ред. к.е.н., доц. М.Й. Гедза. К.: ТОВ «ДКС центр», 2009. – 392 с.

14. Приходько В.С. Бухгалтерський облік страхової діяльності [навч. посіб. 2-ге видання, доповнене й перероблене] / В.С. Приходько. – К.: Лібра. – 2002. – 216 с.

15. Сидоренко О.О. Резерв заявлених, але не виплачених збитків за претензіями нерезидентів / О.О. Сидоренко // Aktualne problemy nowoczesnych nauk – 2010: materialy VI Miedzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji (Przemysl, 7–15 czerwiec 2010 r). Ekonomiczne nauki. – Przemysl: Nauka i studia, 2010. – V. 10. – S. 27–29.

Т.А. КЛІМОВИЧ,
доцент, Кременчуцький університет економіки, інформаційних технологій і управління,
О.Є. ІГНАТОВ,
магістр, Кременчуцький університет економіки, інформаційних технологій і управління

Логістика як основа ефективного управління організацією

Запропоновано розширення сфери застосування логістики, що дозволить вирішити ряд проблем агропромислового комплексу. Раціональне застосування інструментарію логістики в сільському господарстві дозволить використати наявний потенціал: спростити процеси виробництва та зберігання сільгосппродукції, підвищити ефективність діяльності сільськогосподарських підприємств, підвищити продовольчу безпеку країни та вивести вітчизняний аграрний бізнес на принципово новий рівень.

Ключові слова: логістика, розподільча мережа, матеріальні потоки, логістична інфраструктура, логістичні системи, агропромисловий комплекс.

Предложено расширение сферы применения логистики, что позволит решить ряд проблем агропромышленного комплекса. Рациональное применение инструментария логистики в сельском хозяйстве позволит использовать имеющийся потенциал: упростить процессы производства и хранения сельхозпродукции, повысить эффективность деятельности сельхозпредприятий, повысить продовольственную безопасность страны и вывести отечественный аграрный бизнес на принципиально новый уровень.

Ключевые слова: логистика, распределительная сеть, материальные потоки, логистическая инфраструктура, логистические системы, агропромышленный комплекс.

An extension of the scope of logistics that will solve a number of problems of agriculture. When rational use tools logistics in agriculture existing potential: facilitation of processes for production and storage of / agricultural products, improve the performance of agricultural enter-

prises, improve food security and raise domestic agricultural business to a new level.

Keywords: logistics, distribution network, material flow, logistics infrastructure, logistics, agro-industrial complex.

Постановка проблеми. В сучасних умовах розвитку нашого суспільства, посткризового стану економіки виникає потреба невідкладної всебічної перебудови й удосконалення господарської діяльності з метою подолання негативних наслідків тривалого періоду спаду обсягів виробництва.

Необхідно знаходити шляхи, які б забезпечили економічне зростання, резерви якого слід шукати насамперед серед статей найбільших витрат підприємств, які пов'язані з використанням матеріальних ресурсів та їх транспортуванням.

Логістика – досить нове для нас поняття: бібліографія ще не виділяє її як самостійний науковий напрям на підприємствах України, які тільки починають приділяти їй увагу, а вітчизняні літературні джерела, присвячені цій проблемі, можна перерахувати на пальцях.

Закордонні автори публікацій з логістики підкреслюють її самостійний, у тому числі й від маркетингу, характер. У нашій країні поки що немає єдності думок стосовно цього напрямку знань, і логістика не розглядається як автономна наука.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Застосування засад логістики на підприємстві породжує необхідність розуміти сутність логістики, її становлення, для подальшого її розвитку. Питанням становлення логістики як науки приділяли увагу такі вчені, як А.У. Альбеков, А.М. Гаджинський, Є.В. Крикавський, Л.Б. Миротин, О.А. Митько, Ю.М. Неруш, В.І. Сергеев, та інші. Аналіз літературних дже-

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

рел, присвячених логістиці, дозволяє виявити широкий спектр проблем, що залишаються поза увагою вчених.

Мета статті. Реалії сучасного бізнесу такі, що без впровадження нових підходів, технологій і рішень утриматися на ринку дуже складно. Логістика з фундаментальної науки все більше перетворюється на практичну домінуючу діяльність підприємств. Застосування логістичного інструментарію дає змогу знизити витрати на виробництво, підвищити продуктивність праці, удосконалити обслуговування споживачів, а отже отримати значні конкурентні переваги на внутрішньому та зовнішньому ринках. Що, у свою чергу, є необхідним для однієї з галузей вітчизняного народного господарства, що володіє потужним експортним потенціалом та має безліч шляхів для вдосконалення.

Виклад основного матеріалу. Логістика – це сфера діяльності, об'єктом якої є організація та регулювання процесів надходження продукції, що виготовляється, від виробника до споживача. Тобто це управління матеріальними ресурсами під час їх закупівлі або виробництва, перевезення, зберігання.

Нині є багато визначень логістики. Автори ряду публікацій розглядають її передусім як науку, що дає змогу оптимізувати кооперативні зв'язки. Інші вважають основним середовищем застосування логістики внутрішньовиробничі процеси з обов'язковим включенням у логістику питань планування завантаження обладнання, визначення розмірів партій запуску деталей.

На думку деяких західних спеціалістів, логістика – це «Інтеграція процесу перевезень з виробничою сферою і включає вантажно-розвантажувальні операції, зберігання і транспортування товарів, а також необхідні інформаційні процеси». Німецький учений Пфоль вважає, що «Логістика – це процес планування, реалізації і контролю ефективних та економних, з огляду на витрати, переміщень та зберігання матеріалів, напівфабрикатів і готової продукції, а також одержання інформації про постачання товарів від місця виробництва до місця споживання згідно з вимогами клієнтури».

Російський учений Б.К. Плоткін дає таке стисле визначення логістики: це наукова дисципліна про управління потоками в системах.

Така різноманітність визначень логістики пояснюється тим, що ця наука поки що перебуває у стадії формування і її базова термінологія ще не є уніфікованою [1].

Необхідність застосування логістики на сучасному підприємстві пояснюється рядом причин: розвиток ринку, забезпечення конкурентних переваг логістично організованих систем товароруху за рахунок зниження собівартості продукції і поліпшення якості поставок, енергетична криза, розвиток науково-технічного прогресу і насамперед комп'ютеризація процесу управління [2].

Основними завданнями будь-якого виду логістики є:

– максимізація прибутку підприємства при більш повному задоволенні попиту споживачів;

– ефективне використання виробничого апарату підприємства за рахунок оптимального завантаження виробничих потужностей замовленнями споживачів;

– раціоналізація поведінки на ринку з урахуванням його постійно змінної кон'юнктури.

Як логістичні функції найчастіше виділяють: підтримку стандартів обслуговування споживачів; управління закупівлями; транспортування; управління запасами; управління процедурами замовлень; управління виробничими процедурами; ціноутворення; фізичний розподіл продукції.

Сьогодні здійснюються спроби подальшого розширення сфери застосування логістики шляхом виділення нових об'єктів її дослідження енергетичних, трудових та інших потоків, які присутні в економічних системах [3].

Розглянувши логістику в різних сферах діяльності, за участі яких підприємство може подолати наслідки фінансово-економічної кризи, можна констатувати, що логістика може зайняти визначне місце у розвитку підприємства. Логістика є не лише наукою, а й галуззю діяльності підприємства, яка охоплює майже всі види його діяльності. Логістику використовують у різних сферах виробництва, розподілу та обміну продукції. Впровадження логістики у сферах інновацій та інвестицій, які є показниками економічної активності діяльності підприємства, дозволить більш раціонально використовувати ресурси, що значно впливають на кінцевий результат, а це завдання ставить перед собою будь-яке підприємство.

Вітчизняними економістами визначено суть логістики як наукового напрямку, взаємопов'язаного з розробкою раціональних методів управління наскрізними матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками з метою одержання максимальної сукупної ефективності роботи керованої системи та підвищення ступеня її адаптації до впливів екзогенних та ендогенних факторів.

Для підприємств, що випускають широкий асортимент виробів, обслуговують велику кількість територіально відокремлених споживачів і мають розвинуту розподільчу мережу, пріоритетом структурних змін вважалася фіксація зусиль на зниженні витрат, що виникають у каналах фізичного розподілу. Акцент робиться на зменшенні надлишкових товарних запасів, використанні прогресивних видів тари, раціональному розміщенні фірмових магазинів, станцій технічного обслуговування, гарантійних майстерень, регіональних складських комплексів, виборі найкращих маршрутів руху і транспортних засобів. Це є важливим як з точки зору економізації поставок, так і для забезпечення високого стандарту якості сервісу.

Ефективність функціонування діяльності підприємств залежить в більшості від розвитку логістичної інфраструктури. Як стверджують професійні логісти, «щоб заробляти більше, необхідно мати добре оснащення, а щоб придбати його – необхідно більше заробляти» [4].

Новий підхід до логістики на основі всього підприємства полягає в тому, що логістичні системи мають створюватися та керуватися з максимальною ефективністю діяльності, адже

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

основний принцип і метод логістики полягає в пошуку раціональних (оптимальних), тобто не тільки припустимих, а й найкращих у певному розумінні керівних впливів на економічні об'єкти при заданих умовах їх функціонування. Тому велику увагу почали приділяти міжфункціональним компромісам.

Отже, можна констатувати, що логістика залежно від її сучасного рівня розвитку є комплексним (системним) методом розробки стратегій і механізму оптимізації господарчих зв'язків на основі міжфірмових чи міжфункціональних економічних компромісів.

Ефективність логістичного управління підтверджують дані, отримані під час опитування 1450 бізнесменів з Німеччини, ілюстрацію цього дослідження зображено на графіку (див. рис.).

Окрім цього, результати експерименту наведені у праці спеціаліста з логістики Х. Петерса «Торгівля, виробництво та індустрія сервісу».

На думку спеціаліста з логістики Х. Штабенау, якщо нині транспортно-складські витрати у виробництві становлять до 15%, а у торгівлі – до 25% від загальних витрат, то при застосуванні логістичного підходу до управління витрати можуть бути зменшені на третину, що дає можливість значно збільшити прибуток підприємства [8].

Логістика як наукова дисципліна і практика менеджменту може стати надійним помічником в удосконаленні діяльності підприємств. Тому в Україні необхідно створити розгалужену мережу логістичних утворень, яка в нинішніх посткризових умовах допоможе підприємствам швидше встановити нові господарські зв'язки. Такі утворення, як ніякі інші, спроможні швидко відновити виробничий ритм, зняти бар'єри в господарських стосунках.

Система управління матеріальними потоками, що склалася нині в державі, більшою мірою виявляє свою традиційність.

Однак логістика представляється сьогодні:

– як сучасна конкурентоспроможна стратегія господарюючих суб'єктів, головним чинником якої є ресурсозберігаючий алгоритм роботи підприємства;

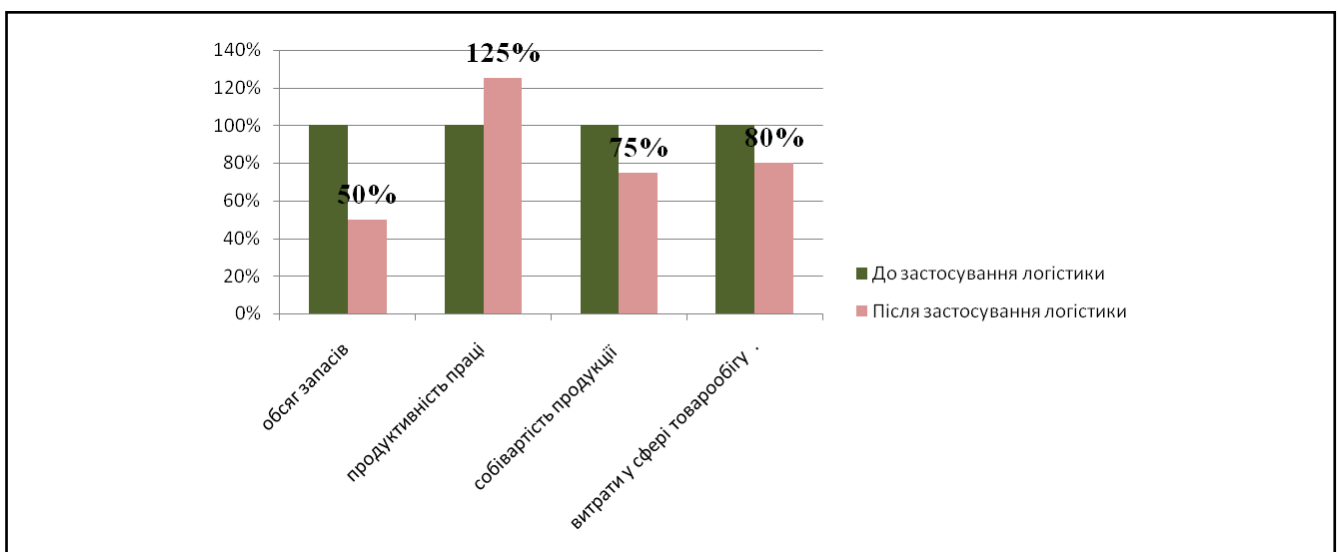
– як системний підхід, що представляє переміщення і розвиток матеріальних, інформаційних, фінансових і трудових ресурсів у категоріях потоків і запасів;

– як алгоритм організації раціонального переміщення матеріальних потоків і супутніх ним потоків інформації і фінансів на всіх стадіях відтворювального процесу;

– як вид підприємницької діяльності, що спеціалізується на закупівлі, зберіганні і доставці сировини, матеріалів, продукції споживачеві [5].

Концепція логістики знаходить усе більш широке застосування, вона розглядається особами, що ухвалюють рішення, як ефективний мотивований підхід до управління з метою зниження як загальних витрат, так і витрат виробництва. Логістика пропонує іншу логіку управління сукупними ресурсами і дозволяє забезпечити тісну координацію власне логістичної організації і виробничої стратегії. Результатами реалізації цієї стратегії є: необхідний асортимент запасів у належному місці в потрібний час; узгодженість зовнішнього і внутрішнього транспорту, що гарантує своєчасну доставку відповідно до вимог виробництва; синхронність складського господарства і транспорту і відповідність упаковки вимогам транспортування, що дозволяє мінімізувати витрату ресурсів, знизити виробничі запаси і запаси готової продукції; синхронізацію споживчих замовлень і транспортних послуг.

Обґрунтованість застосування логістичного підходу до управління матеріальними потоками на підприємстві пов'язана з тим, що налагоджуються партнерські відносини з контрагентами, скорочуються простой устаткування внаслідок наявності запасів на робочих місцях, виробництво чітко орієнтоване на ринок, швидко реагує на зміну економічної кон'юнктури, поліпшується якість продукції, скорочуються втрати матеріалів, оптимізуються запаси, поліпшується використання виробничих і складських площ, скорочуються кількість допоміжних робітників, знижується травматизм, і отже, обсяги витрат підприємства [4].

Ефект від застосування логістики

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасні методи підвищення ефективності управління матеріальними потоками мають практичний інтерес для української економіки, їхнє використання дасть можливість підприємствам нашої країни ефективно діяти як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку. Оскільки Україна має експортноорієнтовану економіку, застосування логістики в зовнішньоекономічних зв'язках є теж досить перспективним та необхідним шляхом розвитку народного господарства.

Окрім цього, головною умовою проведення зовнішньоекономічної операції є її ефективність. На сучасному етапі будь-який суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності вирішує проблему підвищення ефективності зовнішньоекономічних операцій, з цією метою пропонується використовувати логістичний системний підхід до операцій. Позитивні та негативні аспекти застосування логістичного системного підходу до зовнішньоекономічних операцій наведено у таблиці.

Застосування логістики підвищить ефективності проведення зовнішньоекономічних операцій і допоможе у вирішенні таких питань: орієнтація з асортиментом продукції на відповідні ринки, нарощування обсягів доходів на ринках, підвищення конкурентоспроможності, нарощування темпів зростання продуктивності праці працівників, зменшення собівартості продукції та її збут, ефективне використання фінансових ресурсів, одержання оптимального ефекту від використання прибутку від господарської діяльності, укладання ефективних договорів, врахування своєчасної практики ціноутворення [7].

Розвиток логістики стимулює необхідність швидкого реагування виробників на кон'юнктуру ринку, породжує прагнення за короткий термін адаптуватися в нових умовах. У результаті створюється логістика підприємства. Але основні цілі логістики коригуються у зв'язку з розвитком інтеграційних процесів у світовому економічному просторі. Створюється простір для впровадження міжнародних логістичних систем, характерною ознакою яких є рух товарів через державні кордони. За доцільне слід вважати застосування логістики і в аграрному секторі економіки України.

Україна – держава з потенційно експортоспроможним сільським господарством. Продовольча небезпека та дефіцит можуть бути подолані завдяки наявності в Україні

сприятливих природно-кліматичних умов, зокрема запасів родючих чорноземів та можливості виробництва екологічно чистої продукції. Тому успішне вирішення завдань ефективного розвитку аграрного сектору економіки України, зростання його конкурентоспроможності набуває особливого значення в умовах кризи.

Майже 80% території України займають сільськогосподарські угіддя. Це набагато більше, ніж у країнах Європи. Тому проблеми сільського господарства в нашій країні є дуже важливими, особливо на сучасному етапі розвитку країни.

Громадськості постійно нав'язується думка, що ефективним є тільки великотоварне виробництво, забезпечити яке може лише великий бізнес на великих площах. Від самого початку фермерські та особисті селянські господарства до нього не належали, і ставку на їхній розвиток ніхто не робив. Великотоварне виробництво має риси інноваційного спрямування, а саме: високий рівень концентрації, впровадження інвестиційно-інноваційних технологій на виробництві товарної продукції [9].

Уже важко уявити, але в радянський період частка сільського господарства у ВВП країни становила більш ніж 26%, була основою економіки та процвітання країни, а у 2011 році цей показник не перевищив 10%. Сільське господарство України от уже двадцять років перебуває у стані постійної кризи. У результаті розвалено колись потужні сільгоспприємства, збанкрутували господарства-мільйонери, на 70% зменшився технічний парк, відсутність добрив призвела до скорочення посівів технічних і зернових культур, різко зменшилося поголів'я великої рогатої худоби, свиней і птаха. Наявні в Україні фермерські господарства ледве зводять кінці з кінцями. Адже тільки 66% з них мають трактори, 39% – автомобілі, 28% – сіялки та інше причіпне обладнання, до цього призвела відсутність фінансування з боку держави та занепад вітчизняного машинобудування.

Для подолання зазначених проблем доцільно застосовувати логістику. Застосування логістичного підходу в агропромисловому дозволить вирішити безліч питань, зокрема доцільно виділити логістичні системи на макрорівні: виробники продукції, складське господарство, переробні підприємства та споживачі об'єднуються в єдину систему.

Переваги та недоліки застосування логістики до зовнішньоекономічних операцій

	Переваги	Недоліки
Використання логістичного системного підходу до зовнішньоекономічних операцій	<ul style="list-style-type: none"> – Логістичний підхід – це універсальний інструмент вирішення різноманітних проблем; – його використання веде до позитивних, в ідеалі оптимальних результатів; – взаємопов'язані функції процесу розглядаються як єдиний потік; – сумарний ефект від оптимізації потоку може значно перевищувати прибуток від локальної оптимізації окремих його функцій та операцій; – здійснюється перерозподіл витрат, при якому їх збільшення в одній ділянці дає економію в іншій та по системі в цілому; – логістичний підхід може бути використаний не тільки для вирішення виключно логістичних, але й інших економічних проблем підприємства. <p>може привести до економії в розмірі 10–20% від загальних корпоративних витрат</p>	<p>Необхідність структурування організації на основі інтегральних функцій.</p> <p>Логістичні системи можуть бути сформовані тільки на мікроекономічному рівні.</p> <p>Логістичні системи функціонують в умовах планомірних зв'язків між виробництвом та споживанням</p>

Це дозволить отримати позитивні результати для кожного з її елементів:

- виготовляти продукцію, орієнтовану на ринок;
- зменшити втрати в зв'язку з несвоєчасним збором та недотриманням умов зберігання врожаю;
- реалізовувати продукцію по ринкових цінах;
- забезпечити певну стабільність запасів продовольства;
- виробникам отримувати вищі доходи за рахунок зменшення витрат, розширення діяльності та ринкових змін;
- споживачам – купувати якісну продукцію від вітчизняного виробника протягом значно довшого періоду.

Окрім цього, необхідний розвиток логістичної системи і в глобальному масштабі, адже, за висновками експертів, в над урожайні роки Україна втрачала значну частину прибутків саме через нерозвиненість логістичних систем.

Тому для ефективності сільського господарства потрібно не лише забезпечити виробництво продукції, а й покідуватися про мережі її збуту, тому варто акцентувати увагу на розвитку логістики у сфері АПК. Саме ефективне управління матеріальними потоками слід вважати головною умовою розвитку сільського господарства як однієї з основних бюджетоутворюючих галузей економіки України.

Висновки

У сучасних умовах розвитку економіки виникає потреба досягнення підприємством стабільності на ринку та закріплення його позицій серед конкурентів. Вирішення цієї проблеми пов'язане із формуванням власної ринкової стратегії, проведенням постійних маркетингових досліджень, моніторингу мікро- і макросередовища фірми та виробленням певної моделі поведінки, що дасть змогу розвиватися та освоювати нові ринкові сегменти. Для підприємства дуже важливим є раціональне підприємництво, що означає вдало організовану в часі і просторі комерційну діяльність, яка забезпечується відповідним механізмом та технологією його

розвитку. Саме підприємство можна розглядати як логістичну систему, оскільки в широкому розумінні логістика охоплює всі процеси, забезпечуючи планування, регулювання, управління і контроль. Проблема полягає в тому, що в практичній діяльності українських підприємств логістичним підходам надається неналежне значення, тому особливої актуальності набуває проблема пошуку шляхів розвитку логістики на підприємствах та в потенційно конкурентоспроможних галузях народного господарства України, що в підсумку має не лише збільшити експортний потенціал вітчизняних підприємств, а й забезпечити певну стабільність розвитку як окремих галузей, так і економіки в цілому.

Список використаних джерел

1. Ларіна Р.Р. Логістика: Навчальний посібник / Р.Р. Ларіна // Д.: ВІК, 2005. – 335 с.
2. Івженко А.С. Проблеми сучасної логістики та шляхи їх вирішення / А.С. Івженко // АПЕ.– 2008 р.
3. Судакова О. Логістизація як засіб забезпечення економічної безпеки підприємства / О. Судакова // Схід. – 2008. – №3(87).
4. Кобзева К.В. Теоретичне обґрунтування становлення логістики як науки // Економіка, Менеджмент, Підприємництво. Збірник наукових праць // Луганськ: СЛУ ім. В. Даля, 2007. – № 18. – С. 61–66.
5. Чорнописька Н.В. Методичні підходи оцінювання логістичної діяльності підприємства / Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2008. – №608. – С. 265–271.
6. Богач А. Принципи та напрямки аналізу витрат на функціонування логістичних систем // Логістичні системи. – 2006. – №2.
7. Дроздова Г.М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства. – ЦУЛ, 2002.
8. Москвітін Т.Д. Торговельна логістика: Навч. посіб. / Т.Д. Москвітін // К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2007. – 161 с.
9. Мойса М.Я. Організаційно-економічні чинники підвищення ефективності аграрних підприємств / М.Я. Мойса, Є.В. Голубков // Економіка АПК №1, 2010. – С. 86–93.

Т.М. КОРНІЄНКО,

здобувач, ст. викладач, Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»

Моніторинг сучасного стану ринку хлібобулочних виробів

У статті розглядається сучасний стан ринку хлібобулочних виробів, розкривається асортимент і обсяги випуску хлібобулочних виробів, зростання конкуренції на ринку збуту, нарощування експорту продукції.

Ключові слова: стратегічна галузь, асортимент, конкуренція, експорт, хлібобулочні вироби, ринок.

В статье рассматривается современное состояние рынка хлебобулочных изделий, рост конкуренции на рынке сбыта, наращивание экспорта продукции.

Ключевые слова: стратегическая отрасль, асортимент, конкуренция, экспорт, хлебобулочные изделия, рынок.

The article considers the modern state of competition on the seller's market, the increase of products export.

Keywords: strategic branch, assortment, competition, export, bread products, market.

Постановка проблеми. Харчова промисловість була і залишається стратегічно важливою галуззю народного господар-